

Mitä sähköverkon etusijamenettelystä lausuttiin

Yhteenveto 174 lausunnosta intressiryhmittäin, ja mitä ne kertovat kotitalouksien sähkölaskusta

10.10.2026. Lähteet ovat lausuntopalvelun lausunnot [3] ja valtioneuvoston hankesivu [4]. Lausuntojen luokittelu (kanta, vaatimukset) on oma, ja omat arviot on merkitty erikseen.

1. Mistä on kyse

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että sähköverkkoon ei enää liitettäisi suuria kulutuskohteita saapumisjärjestyksessä vaan etusijaryhmissä [1][2]:

- **Ryhmä 1:** alle 3 MW:n kohteet (kotitaloudet, taloyhtiöt, pk-yritykset, latauspisteet), alle 1 MW:n datakeskukset, kriittiset kohteet ja pienet varastot. Verkonhaltijan on varattava näille kapasiteettia ensin.
- **Ryhmä 2:** 3–100 MW:n kohteet ja 1–10 MW:n datakeskukset sekä hankkeet, jotka sitoutuvat joustamaan vähintään 80 % tehostaan.
- **Ryhmä 3:** muut suuret kohteet, myös yli 10 MW:n datakeskukset ilman joustositoumusta.
- **Ryhmä 4:** verkosta ladattavat erilliset sähkövarastot ja sitoumuksensa rikkoneet.

Ryhmän sisällä järjestyksen ratkaisevat sijainti, joustositoumus ja tuotantositoumus (oma uusi tuotanto). Suurten liittymien tarjouspyynnöt käsiteltäisiin erissä kahdesti vuodessa koko maassa. Laki tulisi voimaan 1.1.2027, ja ensimmäinen erä käsiteltäisiin viimeistään 31.12.2027.

Lausuntoaika päättyi 9.10.2026. Tero latasi lausuntopalvelusta kaikki 174 lausuntoa (23.9.–10.10., noin 181 000 sanaa) [3]. Hankesivulla on lisäksi ainakin yhdeksän lausuntoa, joita tiedostossa ei ollut, kuten Blackstone/QTS, SSAB sekä Lapin energiayhtiöt ja Kemijoki [4]. Ne on otettu mukaan tekstiin mutta ei lukumääriin.

2. Pääkuva

Kanta [oma luokittelu]	Lausuntoja	Osuus
Kannattaa sellaisenaan	8	5 %
Kannattaa muutoksin	108	62 %
Kriittinen	33	19 %
Vastustaa, palauttaisi valmisteluun	21	12 %
Neutraali	4	2 %

Lähes kaikki hyväksyvät tavoitteen: kotitaloudet ja pienet käyttäjät ensin, ja niukka verkko varataan hankkeille, jotka oikeasti etenevät. Erimielisyys koskee sitä, miten se tehdään. Viisi kysymystä toistuu lausunnosta toiseen:

1. **Koko maa vai vain ruuhka-alueet?** 60 lausuntoa vaatii rajaamaan menettelyn alueille, joilla verkko on todella täynnä. Vain Fingrid ja Elenia kannattavat koko maata.

2. **Datakeskusten tiukemmat rajat (1 ja 10 MW).** 50 vaatii samoja 3 ja 100 MW:n rajoja kaikille, 11 hyväksyy tiukemmat tai tiukentaisi niitä. Muut eivät ota kantaa.
3. **Joustositoumus.** 96 haluaa löysentää sitä (alempi kuin 80 %, akut ja kulutusjousto mukaan), 11 kiristää (vain uutta kapasiteettia) ja 18 kumpaaakin.
4. **Aikataulu.** 71 haluaa pidemmän siirtymän tai suojan jo pitkälle edenneille hankkeille, 30 nopeamman voimaantulon tai aiemman ensimmäisen erän.
5. **Kuka maksaa.** 62 lausunnossa puhutaan sähkön hinnasta, verkkomaksuista tai kotitalouksista.

3. Intressiryhmät

Seuraava taulukko näyttää ryhmien kannat. Ryhmittely on oma [M2].

Ryhmä	Lkm	Kannattaa (myös muutoksin)	Kriittinen	Palauttaisi
Kunnat ja maakunnat	35	18	11	5
Energiayhtiöt ja tuotanto	32	21	7	3
Teollisuus, kauppa, elinkeinojärjestöt	24	19	2	3
Rakentaminen, suunnittelu, lataus	15	11	1	3
Datakeskukset	13	5	4	4
Sähköverkkoyhtiöt	13	11	1	1
Vety ja PtX	10	8	2	0
Jousto ja akut	9	7	1	1
Viranomaiset	8	6	1	0
Yksityishenkilöt	8	4	2	1
Ympäristöjärjestöt	4	3	1	0
Kuluttaja- ja kiinteistöjärjestöt	3	3	0	0

3.1 Kuluttaja- ja kiinteistöjärjestöt (3)

Kuluttajajärjestöt kannattavat esitystä selvimmin, ja niiden peruste on sähkön hinta.

- **Kuluttajaliitto** kannattaa ja sanoo, että ”kotitalouksien turvaaminen ja priorisointi niukkuustilanteissa on välttämätöntä”. Tulevat hankkeet pitää toteuttaa niin, ”etteivät ne nosta sähkön hintaa kuluttajille tai heikennä sähkön saatavuutta”. Se perustelee kannan sillä, että sähkö on välttämättömyyshyödyke ja kotitalouksien kyky sopeutua hintakriiseihin on ”hyvin rajallinen” [8].
- **Omakotiliitto** kannattaa ja haluaa lain ”pikaisesti voimaan”. Sen mukaan on varmistettava, etteivät datakeskusten aiheuttamat jakeluverkkoinvestoinnit siirry ”tavallisten kotitalouksien ... maksettaviksi jakeluverkkomaksujen kautta”, ja tämä vaikutus pitää arvioida. Lisäksi se nostaa esiin vapaa-ajan asuntojen sähköistymisen [9].
- **Rakli** (kiinteistönomistajat) kannattaa muutoksin. Malli ei sen mukaan kannusta kulutusjoustoön, vaikka rakennuksissa on 3–3,4 GW joustopotentiaalia. Se pitää aggregoitua kulutusjoustoä hyväksyttävänä joustositoumuksena [10].

3.2 Viranomaiset (8)

- **Kilpailu- ja kuluttajavirasto** kannattaa esitystä sellaisenaan. Se pitää tärkeänä, että kotitaloudet ovat ryhmässä 1 ja että niille varataan kapasiteettia ennen suuria hankkeita. Näin ”suurilla yksittäisillä hankkeilla” ei voisi varata kapasiteettia kotitalouksilta [7].
- **Energiavirasto** pitää priorisointia tarpeellisenä, mutta sen lausunto (noin 9 000 sanaa) on kriittisin viranomaisista [5]:
 - Menettely pitäisi rajata ruuhka-alueille sekä kanta- ja suurjänniteverkkoon. Pien- ja keskijänniteverkon liittyjät eivät tarvitse eräkäsittelyä.
 - Joustositoumus pitäisi ensisijaisesti jättää kokonaan pois. Viraston mukaan se rajaa kilpailua, mikä ilmenee ”kalliimpana sähkölaskuna loppuasiakkaalle”. Toissijaisesti jouston pitäisi auttaa juuri sitä verkkoa, johon liitytään.
 - Tuotantositoumukseksi kelpaisi vain pitkä sähkönostosopimus (PPA).
 - Ensimmäinen erä pitäisi käsitellä viimeistään 30.6.2027.
 - Verkonhaltijan kehittämisvelvollisuuden muutos (19 §) pitäisi poistaa.
 - Virasto tarvitsee vähintään kaksi henkilöttyövuotta lisää.
- **Syke** (Kopsakangas-Savolainen) pitää kotitalouksien sijoittamista ryhmään 1 perusteltuna. Pitkällä aikavälillä se kannattaa sijaintiohjausta, jossa liittyjä maksaa nykyistä useammin itse aiheuttamansa verkon vahvistukset [38].
- **Business Finland** ei halua asettaa datakeskuksia automaattisesti heikompaan asemaan. Itä-Suomen elinvoimakeskus pelkää, että menettely lukitsee investoinnit jo vahvoille alueille. Metsähallitus haluaa aidon kulutusjouston ja välttää fossiilisen jouston. Museovirasto ja Tornionlaakson museo huomauttavat, että suuret kuluttajat ohjautuisivat pohjoiseen, minkä maisemavaikutuksia ei ole arvioitu.

3.3 Sähköverkkoyhtiöt (13)

Kantaverkkoyhtiö ja jakeluverkkoyhtiöt ovat eri linjoilla. Kustannuksista ne ovat kuitenkin samaa mieltä.

- **Fingrid** on menettelyn tiukin kannattaja [6]:
 - Eräkäsittely koko maassa, koska ”yksikin suuritehoinen hanke” voi täyttää paikallisen verkon.
 - Joustositoumuksen pitää olla lisäinen eli uutta, enintään 36 kk vanhaa kapasiteettia. Olemassa olevien laitosten myynti datakeskuksille ei kelpaa.
 - Hukkalämpöä luovuttavaa datakeskusta ei pidä nostaa ryhmään 1 kriittisenä kohteena.
 - Valvonta Energiavirastolle verkonhaltijan sijaan; voimaan 1.1.2027.
- **Jakeluverkkoyhtiöt** (Elenia, Caruna, Paikallisvoima, Vaasan Sähköverkko, Järvi-Suomen Energia, Helen Sähköverkko ym.):
 - Menettely vain ruuhka-alueille; useat siirtäisivät voimaantuloa vuoteen 2028.
 - Ryhmän 1 raja 10 MW:iin (Elenia, Kymenlaakson Sähköverkko).
 - Sitoumusten valvonta ei kuulu verkkoyhtiölle.
 - Helen Sähköverkko vaatii palauttamista ja ”ensin valmis palvellaan ensin” -periaatetta komission ohjeen mukaisesti.
- **Kustannukset pois pienasiakkailta.** Elenian mukaan menettelyn kulut pitäisi kohdistaa ryhmille 2-4, ”eikä menettely näin vaikuttaisi pienempien asiakkaiden verkkopalveluhintoihin” [15]. Leppäkosken Sähkö ei pidä kohtuullisena, että ”muut verkon käyttäjät joutuvat maksamaan” lisätyön [17]. Caruna ehdottaa, että suurjänniteverkon

liittymismaksuun voitaisiin sisällyttää yksittäisen suuren asiakkaan aiheuttamat vahvistuskustannukset [16]. Lapin energiayhtiöiden ja Kemijoen mukaan lisärakentamisen maksavat uudet käyttäjät, eivät nykyiset asiakkaat [43].

3.4 Energiayhtiöt ja tuotanto (32)

- **Energiateollisuus** pitää menettelyä viimesijaisena keinona tilapäiseen niukkuuteen [11]:
 - Ryhmä 1 laajemmaksi (≤ 10 MW tai pien- ja keskijänniteverkko).
 - Kulutusjousto joustositoumukseen ja kynnys 10 %:iin.
 - Ei erillisiä rajoja datakeskuksille.
 - Valvonta Energiavirastolle.
 - Kustannukset mieluiten ryhmille 2–4.
 - Se pitää perusteltuna, että ”kuluttaja-asiakkaiden tavanomainen ennakoitava sähkönkäytön kasvu” turvataan. AFRYn selvitykseen viitaten jakeluverkkojen investointitarpeen ja -kyvyn ero on noin 500 M€ vuodessa.
- **Fortum** on kriittinen. Esitys aiheuttaisi ”enemmän riskejä ... kuin se tuottaisi järjestelmähyötyjä”. Fortum vaatii samoja rajoja datakeskuksille ja ensimmäistä erää keväällä 2027. Se kuitenkin myöntää, että kulutuksen kasvu ”herättää myös huolta hinnoista ja sähkön riittävydestä” [12].
- **Helen** palauttaisi esityksen. Sen mukaan toteutusvalmius pitäisi ratkaista ensin ja sijainti vasta sen jälkeen. Joustoksi pitäisi kelvata myös sähkökattilat, lämpövarastot ja hukkalämmön toimitus [13].
- **Pohjolan Voima:** joustositoumuksesta ei saa tulla ”sähkömarkkinoiden ulkopuolista kapasiteetin tukimekanismia” [14].
- **Will & Must:** jos joustositoumukset rajoittavat nykyisen säätövoiman käyttöä, ne voivat nostaa sähkön hintaa [20].
- **Suomen Uusiutuvat** haluaa ensimmäisen erän 30.4.2027 mennessä ja vaatii joustolta uutuutta [19]. **Lähienergialiiton** mukaan menettelyn kustannuksia ”ei tule siirtää pienten asiakkaiden verkkopalveluhintoihin” [18].
- Tuuli- ja aurinkokehittäjien (OX2, Ilmatar, Hyötytuuli, Eolus, Myrsky ym.) pääasia on, että tuotannon yhteyteen rakennettu akku saisi latautua verkosta ja pysyä ryhmässä 1.

3.5 Datakeskukset (13)

Kaikki datakeskusyhtiöt vastustavat esitystä nykymuodossaan. Ne vaativat:

- samoja 3 ja 100 MW:n rajoja kuin muille (10 lausuntoa 13:sta)
- menettelyä vain ruuhka-alueille
- ensimmäistä erää noin 31.3.2027 mennessä ja eriä neljästi vuodessa
- siirtymäsuojaa hankkeille, joilla on kaava ja lupahakemus vireillä
- teknologianeutraalia joustoa: akut, kulutusjousto ja joustavat liittymät.

Yksittäisistä lausunnoista:

- **Datakeskusteollisuus ry** palauttaisi esityksen. Sen mukaan ensimmäinen seula pitäisi olla hankkeen kypsyys (vakuus tai pankkitakaus). Se huomauttaa, että esityksessä ”ei ole määrällistä arviota vaikutuksista sähkön kysyntään, tuotantoon ja hintaan” [23].
- **Google** tarjoaa mallia, jossa suuri käyttäjä tuo oman sähkönsä ja kattaa 100 % kulutuksestaan (BYOP). Esimerkkeinä se mainitsee 94 MW:n akun Kajaaniin (loppuvuosi

2027) ja 22-vuotisen sopimuksen Loviisan ydinvoimalan käyttöön jatkamisesta Fortumin kanssa [24].

- **ecogrid.energy** on ainoa datakeskusyhtiö, joka säilyttäisi jouston etusijan ja kiristäisi sitä: priorisoinnin pitäisi perustua todennetusti toimitettavaan säätötehoon eikä nimellistehoon [25].
- **Blackstone/QTS** (hankesivulla) kannattaa tavoitetta. Sen mukaan on tärkeää, etteivät kotitaloudet ja pk-yritykset "joudu kohtuuttoman kustannusrasituksen alle", mutta siirtymäsuoja ei riitä pitkälle edenneille hankkeille [42].

3.6 Teollisuus, kauppa ja elinkeinojärjestöt (24)

- **EK, Teknologiateollisuus ja Keskuskauppakamari** linjaavat, että priorisointi ei lisää kapasiteettia ja että verkon rakentaminen on ensisijaista [26][27]. Menettelyn pitää olla toimialaneutraali ja rajattu niukkuusalueille, ja ensimmäinen erä pitäisi käsitellä ennen vuoden 2027 loppua. Teknologiateollisuus vaatii lisäksi, että joustokapasiteetin on oltava lisäämistä.
- **Olemassa oleva teollisuus** (Metsäteollisuus, UPM, Outokumpu, Terrafame, Kemianteollisuus, SSAB, Valio, SOK, ELFi): tehonkorotus pitää arvioida lisätehon eikä koko liittymän perusteella [28][29][30][44]. Valio antaa esimerkin: nykyisen 5 MW:n liittymän 1 MW:n korotus päätyisi ryhmään 2, vaikka uusi 2 MW:n liittymä pääsee ryhmään 1.
- **Sähkönkäyttäjät ELFi** (suuret ostajat, 20 % kulutuksesta) on teollisuudesta ainoa, joka kiristäisi joustoa: kelvata saisi vain markkinoille tarjottava tuotanto [29].
- **Itä-Suomen kauppakamarit** (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Pohjois-Karjala) vastustavat. Puolustusvoimien tutkarajoitteet estävät tuulivoiman idässä, joten tuotantositoumusta ei voi täyttää, ja investoinnit ohjautuisivat länteen [33][34].
- **Palvelualat** (MaRa, Kaupan liitto, Palta, Linja-autoliitto) katsovat asiaa liittymärajojen kannalta: suuri osa niiden kohteista on ryhmässä 1. Raskaan liikenteen ja sähköbussien varikot ylittävät kuitenkin 3 MW:n rajan. Kaupan liitto mainitsee erikseen huolen sähkön hinnasta ja sen vaihtelusta.

3.7 Kunnat ja maakunnat (35)

Kunnat ovat jakautuneet alueittain.

- **Itä- ja Kaakkois-Suomi vastustaa tai on kriittinen.** Joukossa ovat Joensuu, Kitee, Lieksa, Liperi, Kontiolahti, Mikkeli, Kouvola, Kotka, Lappeenranta, Imatra, Kuusamo, Kainuu sekä Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Kymenlaakson liitot. Perusteluna on sama tutkarajoite: kun tuulivoimaa ei saa rakentaa, sijainti- ja tuotantokriteerit sulkevat alueen pois.
- **Etelän kaupungit** (Helsinki, Vantaa, Lahti, Turku, Varsinais-Suomi) pelkäävät, että menettelystä tulee maankäytöstä erillinen aluepolitiikan väline. Vantaa ja Helsinki haluavat hukkalämmön toimituksen nostavan etusijaa.
- **Tukijat:** Pohjois-Savon liitto haluaa priorisoida teollisuutta datakeskuksiin nähden "jopa ehdotettua voimakkaammin". Sen mukaan datakeskusten kasvu voi "nostaa sähkön kuluttajahintoja merkittävästikin" [31]. Myös Etelä-Pohjanmaa, Kristiinankaupunki, Lestijärvi ja Isojoki kannattavat kulutuksen ohjaamista tuotannon lähelle.
- **Kuntaliitto** haluaa sijaintikunnan lausunnon ja yhteiskunnalliset kriteerit mukaan etusijaan [32].

3.8 Rakentaminen, suunnittelu ja lataus (15)

Suunnittelutoimistot (Granlund, A-Insinöörit, Sitowise, Despro) ja RT tukevat datakeskusten linjaa: samat rajat, ruuhka-alueet ja siirtymäsuoja. FiCom vaatii, että esitys notifioidaan EU-komissiolle, koska datakeskusten alempia rajoja ei ole osoitettu syrjimättömiksi [45]. Latausyhtiöt (Virta, Plugit, Faast Point) haluavat raskaan liikenteen latauksen ryhmään 1. Sitowise varoittaa, että joustositoumus voi lisätä kaasuturbiinien ja moottorivoimaloiden rakentamista.

3.9 Jousto ja akut (9)

- **Wärtsilä** vaatii samaa kuin Fingrid: "Ilman lisäisyysvaatimusta uutta kapasiteettia ei välttämättä synny lainkaan" [21].
- **Akkuala** (Akkuteollisuus, Cactos, FlexiPower, Neurotics, Voltcore, Huawei) ja kulutusjoustoyhtiöt (Voltalis, NW) vastustavat sitä, että itsenäiset varastot ovat ryhmässä 4. Akkuteollisuuden mukaan noin 2 GW rakennusvalmiita varastohankkeita tarvitsee siirtymäsuojan [22].

3.10 Vety ja PtX (10)

Vetyhankkeet haluavat oman paikan ryhmässä 2 ilman 100 MW:n rajaa ja 80 %:n joustovaatimusta. Arctic Sisu Kotka esittää 300 MW:n rajaa ja enintään 30 %:n joustoa. Itä-Suomen vetyhankkeet (Suomen Vetylaakso) toistavat tutkarajoitteen.

3.11 Ympäristöjärjestöt (4)

Greenpeace, WWF, Finnwatch ja Luonnonsuojeluliitto kannattavat tavoitetta, mutta niiden mukaan joustositoumus kannustaa uuteen fossiiliseen kaasukapasiteettiin. Ne haluavat jouston akuista, kulutusjoustosta ja uusiutuvasta tuotannosta [35][36][37]. WWF:n mukaan datakeskukset eivät lähtökohtaisesti ole puhtaan siirtymän hankkeita, ja teollisuuden sähköistämisen pitäisi mennä edelle.

3.12 Yksityishenkilöt (8)

Yksityishenkilöt ovat kotitalouksien asiassa järjestöjä suurempia.

- **Marko Ruotsalainen:** esitys ratkaisee verkon niukkuuden, "ei tehon riittävyyttä pitkillä kylmillä ja vähätuulisilla jaksoilla". Sen riski jää kotitalouksille, joiden hintaa ei ole suojattu. Hänen mukaansa esityksen kotitalousvaikutuksia käsittelevä jakso "kattaa vain liittymisen ja verkkomaksut" [39].
- **Raisa Kinnunen** palauttaisi esityksen. Datakeskusten "massiiviset verkkoinvestointien kustannukset" eivät saa siirtyä kotitalouksille [40].
- **Marjut Suonpää:** Fingridin kantaverkkoinvestoinnit ovat kymmenessä vuodessa noin 5,2 mrd €. Suurten liittyyjien vahvistuskustannukset pitäisi kohdistaa niille itselleen, ja vaikutus verkkomaksuihin pitäisi arvioida julkisesti kaksi vuotta voimaantulon jälkeen [41].

4. Missä rintamalinjat kulkevat

Joustositoumuksesta erottuu kolme leiriä. Tämä on kotitalouksien kannalta tärkein kiista [oma arvio]:

Linja	Ketkä	Mitä se tarkoittaa sähkön hinnalle
Kiristä: vain uutta, lisäistä säättövoimaa	Fingrid, Wärtsilä, ELFi, Teknologiateollisuus, Suomen Uusiutuvat, ecogrid, Ruotsalainen	Datakeskus tuo mukanaan uutta tehoa kylmiin ja tyyniin tunteihin. Hintapiikit kasvavat vähemmän.
Löysennä: akut, kulutusjousto, alempi kynnys	Datakeskukset, energiayhtiöt, akkuala, rakennusala, ympäristöjärjestöt (fossiilit pois)	Liittyminen helpottuu. Jos olemassa oleva säättövoima kelpaa, uutta tehoa ei synny.
Poista koko sitoumus	Energiavirasto (ensisijaisesti)	Kilpailu säilyy, mutta datakeskusten tehontarpeelle ei tule ehtoja.

Ruuhka-alueet vai koko maa? Lähes kaikki kannattavat rajausta ruuhka-alueisiin, Fingrid ja Elenia eivät. Rajaus nopeuttaisi liittymistä siellä, missä verkkoa riittää. Se ei suoraan muuta sähkön hintaa, mutta se määrää, kuinka nopeasti datakeskuskulutus kasvaa [oma arvio].

Datakeskusten erilliset rajat. Lähes kaikki elinkeinoelämän toimijat vaativat yhtäläisiä rajoja. Tiukempia rajoja kannattavat verkkoyhtiöt, Pohjois-Savon liitto, Turun kauppakamari ja osa yksityishenkilöistä. FiCom ja datakeskusala epäilevät, että erilliset rajat rikkovat EU-oikeutta.

Kuka maksaa menettelyn ja verkon vahvistukset. Tässä ollaan harvinaisen yksimielisiä: Elenia, Energiateollisuus, Leppäkoski, Lähienergialiitto, Lapin yhtiöt, Omakotiliitto, Kinnunen ja Suonpää haluavat kustannukset suurille liittyjille. Kukaan ei vastusta tätä.

5. Mitä tämä kertoo kotitalouksien sähkölaskusta

- Kuluttajien puoli on selvä mutta ohut.** Kuluttaja-asiaa ajoi lausunnoissa vain kolme järjestöä, KKV ja muutama yksityishenkilö. Ne kaikki kannattavat esitystä ja haluavat sen nopeasti voimaan. Elinkeinoelämän enemmistö haluaa sitä löysemmäksi ja hitaammaksi.
- Laki ei koske sähkön hintaa vaan liittymisjärjestystä.** Kotitalous pääsee verkkoon joka tapauksessa. Hintavaikutus tulee siitä, kuinka paljon ja kuinka nopeasti suurta kulutusta liitetään ja tuoko se mukanaan uutta tuotantoa ja säättövoimaa [oma arvio]. Datakeskusteollisuus huomauttaa oikein, että esityksessä ei ole hinta-arviota [23]. Oma mallini antaa datakeskuskasvusta noin +15 €/MWh vuonna 2030, sähkölämmitteiselle omakotitalolle noin +415–425 € vuodessa ja kerrostaloasunnolle noin +40 € [M1].
- 2030 luvut eivät muutu.** Laki ei koske jo tehtyjä liittymissopimuksia [1]. Fingridin mukaan sopimuksen tehneiden datakeskushankkeiden nimellisteho on lähes 5 GW [46], mikä riittää mallini vuoden 2030 perusuraan (noin 1,9 GW) [M1][47]. Lausunnoissa vaadittu siirtymäsuoja laajentaisi tätä joukkoa entisestään [oma arvio].
- 2035 riippuu joustositoumuksesta.** Mallissani 2035 datakeskusten hintavaikutus on noin +14,5 €/MWh, jos Suomeen rakennetaan säättövoimaa kannattavuuden mukaan (noin 1,7 GW). Jos sitä rakennetaan enintään 1 GW, vaikutus on noin +27,5 €/MWh [M1]. Fingridin ja Wärtsilän lisäisyysvaatimus on keino saada datakeskukset rahoittamaan juuri tätä uutta säättövoimaa. Energiaviraston ehdotus poistaa sitoumus tai löysentää se akkuihin ja olemassa olevaan kapasiteettiin vie kohti tiukempaa tapausta [oma arvio]. Akut auttavat tunnin tai muutaman tunnin piikeissä, mutta ne eivät auta päiviä kestävässä tyynissä pakkasjaksoissa [M1].
- Verkkomaksut ovat erillinen kysymys.** Kun verkkoyhtiöt, Energiateollisuus ja kuluttajajärjestöt vaativat yhdessä kustannuksia suurille liittyjille, on todennäköistä, että se

etenee [oma arvio]. Tämä koskee vain menettelyn hallintokuluja ja osin liittymismaksuja. Fingridin 5,2 mrd €:n kantaverkko-ohjelma kerätään edelleen kaikilta käyttäjiltä [41].

6. Mitä seuraavaksi

Ministeriö käy lausunnot läpi. Laki on tarkoitus saada voimaan 1.1.2027 [1], joten hallituksen esitys annetaan todennäköisesti vielä syksyllä 2026 [oma arvio]. Vahvimman yhteisen viestin perusteella esitykseen todennäköisesti tulevat [oma arvio]:

- aikaisempi ensimmäinen erä (vuoden 2027 ensimmäinen puolisko)
- valvonta Energiavirastolle
- tehonkorotukset lisätehon perusteella
- kustannukset suurille liittyjille.

Avoimiksi jäävät koko maa vai ruuhka-alueet, datakeskusten erilliset rajat ja joustositoumuksen sisältö.

Lähteet

- [1] Työ- ja elinkeinoministeriö: *Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta (etusijamenettely)*, 18.9.2026.
https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/dee13180-3364-4558-911a-9e0a9204cca0/KIRJE_20260918125422.PDF
- [2] Työ- ja elinkeinoministeriö: *Lausuntopyyntö VN/24069/2026*, 18.9.2026.
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=a9038003-f60c-4a49-8236-31a1f2914975>
- [3] Lausuntopalvelu.fi: *Lausunnot luonnoksesta HE:ksi sähkömarkkinalain muuttamisesta*, 174 lausuntoa 23.9.–10.10.2026, ladattu 10.10.2026 (tiedosto lausunnot-etusijamenettely-kaikki.docx). Sama URL kuin [2].
- [4] Valtioneuvoston hankeikkuna: *TEM043:00/2026, lausunnot*, haettu 10.10.2026.
<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM043:00/2026>

Yksittäiset lausunnot. Ellei toisin mainita, URL on lausuntopalvelun sivu [2]:

- [5] Energiavirasto: lausunto, 9.10.2026.
- [6] Fingrid Oyj: lausunto, 9.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/e30fb147-0392-4cf0-b5d8-94706a07abbbf/LAUSUNTO_20261009075244.PDF
- [7] Kilpailu- ja kuluttajavirasto: lausunto, 9.10.2026.
- [8] Kuluttajaliitto ry: lausunto, 9.10.2026.
- [9] Suomen Omakotiliitto ry: lausunto, 9.10.2026.
- [10] Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry: lausunto, 9.10.2026.
- [11] Energiategollisuus ry: lausunto, 8.10.2026.
- [12] Fortum Oyj: lausunto, 9.10.2026.
- [13] Helen Oy: lausunto, 9.10.2026.
- [14] Pohjolan Voima Oyj: lausunto, 9.10.2026.
- [15] Elenia Oy: lausunto, 8.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/b735eaa7-ccca-42d2-bd88-4b528e25d49f/LAUSUNTO_20261008170904.PDF

- [16] Caruna Networks Oy: lausunto, 9.10.2026.
- [17] Leppäkosken Sähkö Oy: lausunto, 8.10.2026.
- [18] Suomen Lähienergialiitto ry: lausunto, 9.10.2026.
- [19] Suomen Uusiutuvat ry: lausunto, 8.10.2026.
- [20] Will & Must Oy: lausunto, 9.10.2026.
- [21] Wärtsilä: lausunto, 9.10.2026.
- [22] Akkuteollisuus ry: lausunto, 8.10.2026.
- [23] Datakeskusteollisuus ry (Finnish Data Center Association): lausunto, 10.10.2026.
- [24] Google Finland Oy: lausunto, 9.10.2026.
- [25] ecogrid.energy ltd: lausunto, 5.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/bf8d474c-8761-4467-ac50-5224fb826b3d/LAUSUNTO_20261007174213.PDF
- [26] Elinkeinoelämän keskusliitto EK: lausunto, 9.10.2026.
- [27] Teknologiateollisuus ry: lausunto, 9.10.2026.
- [28] Metsäteollisuus ry: lausunto, 9.10.2026.
- [29] Suomen Sähkökäyttäjät ELFi ry: lausunto, 6.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/a0cd707c-049f-4a8f-9aef-aa6d1a27c6dd/LAUSUNTO_20261007175134.PDF
- [30] Valio Oy: lausunto, 6.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/b6fba9e5-18fa-4cd6-8f1f-7c46c45bdb23/LAUSUNTO_20261006164324.PDF
- [31] Pohjois-Savon liitto: lausunto, 8.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/8f813bda-5182-426c-9b52-bf8c5dfe9b9f/LAUSUNTO_20261008171109.PDF
- [32] Suomen Kuntaliitto ry: lausunto, 9.10.2026.
- [33] Kymenlaakson kauppakamari: lausunto, 9.10.2026.
- [34] Etelä-Karjalan kauppakamari: lausunto, 8.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/52a199a0-5981-4f59-88f8-7bde9b13d5c5/LAUSUNTO_20261008163511.PDF
- [35] Greenpeace Norden: lausunto, 9.10.2026.
- [36] WWF Suomi: lausunto, 9.10.2026.
- [37] Finnwatch ry: lausunto, 9.10.2026.
- [38] Suomen ympäristökeskus Syke (Maria Kopsakangas-Savolainen): lausunto, 8.10.2026.
- [39] Marko Ruotsalainen: lausunto, 28.9.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/3f314049-ad7a-438a-aaac-27bbfe26c6b5/LAUSUNTO_20261005111502.pdf
- [40] Raisa Kinnunen: lausunto, 9.10.2026.
- [41] Marjut Suonpää: lausunto, 9.10.2026.
- [42] Blackstone ja QTS: lausunto, 8.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/edcc0f4a-fb18-4c2e-bc14-590ec4978857/LAUSUNTO_20261009064759.PDF
- [43] Lapin energiayhtiöt ja Kemijoki Oy: lausunto, 9.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/6eb6597f-2de5-4ac8-8f53-46cc07b3f86a/LAUSUNTO_20261009124840.PDF
- [44] SSAB AB: lausunto, 9.10.2026. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/cd699943-ca7e-452a-b324-bd6e28d3aace/92ecc6b2-5821-4da4-ac73-d661103209b1/LAUSUNTO_20261009102021.PDF

- [45] FiCom ry: lausunto, 9.10.2026.
- [46] Fingrid: *Sähkönkulutus on kääntymässä voimakkaaseen kasvuun – rinnalle tarvitaan lisää säätövoimaa*, tiedote 18.8.2026.
<https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2026/sahkonkulutus-on-kaantymassa-voimakkaaseen-kasvuun--rinnalle-tarvitaan-lisaa-saatovoimaa/>
- [47] Yle / Antti Parviala: *Käännös: Datakeskukset siirretään sähköjonon hännille, koska vyöry yllätti viranomaiset*, luettu 10.10.2026. <https://yle.fi/a/74-20248277>

Omat työt:

- [M1] Oma markkinamalli ja loppuraportti *Datakeskusbuumi ja sähkön hinta*, 8.10.2026 (säätövoiman herkkyyssajot 2035).
- [M2] Oma luokittelu: kaikki 174 lausuntoa luettu ja jokaisesta poimittu kanta, vaatimukset ja kotitalouksia koskevat sitaatit. Sitaatit on tarkistettu sanatarkasti lausuntotekstistä. Luokittelu on tulkintaa; rajatapauksissa sama lausunto voi sekä kannattaa että vaatia isoja muutoksia.